

Geschiedenis van thymos

Achilles was ondergeschikt aan zijn thymos, Filosofie van de klassieke wereld oefende dethymotisering, Middeleeuwen gaat stapje verder, maar kent ook bellicisme, Renaissance dethymotiseerde weer, Ondertussen blijft de sterke man terugkomen als thymotische figuur. De moderne tijd kent nauwelijks nog positieve thymotische voorbeelden. Toch is het nooit echt afwezig.

Maieutiek_Thymos_college 8

Thymos in een kader

“Strijd tussen felle temperamenten zal er altijd zijn, ten goede en ten kwade. Het zal er nu gewoon om gaan de schadelijke gevolgen van deze strijd te neutraliseren door het strijdperk af te bakenen en aan vaste regels te onderwerpen.” schrijft Venmans (blz. 143)

Venmans lijkt hier, ook al noemt hij hem niet, aan te sluiten bij Habermas.

Maieutiek_Thymos_college 8

Liberale politiek en levensvragen

- Venmans stelt “Een liberale politiek beantwoordt geen levensvragen, maar schept de voorwaarden opdat individuen zichzelf in alle vrijheid dit soort vragen kunnen stellen.” (blz. 143)
- Het scheppen van een voorwaarde velt ook altijd een oordeel over het soort thymos dat we wenselijk vinden en daarmee zit er meer beantwoording van levensvragen in dan Venmans hier lijkt te beseffen. Het goede leven bij Rorty is een leven zonder wreedheden en dat mag dus ook wel wat kosten, maar hoeveel?

Maieutiek_Thymos_college 8

Welke thymos staan we toe?

Voortreffelijkheid (Aretè) is bij Aristoteles nodig om eudaimonia gemoedsrust te bereiken.

Bij Aristoteles is geluk ook gelukt zijn.

“Wie met inspanning slaagt in zijn voornemen om een rationeel en gelukkig leven te leiden, heeft alle reden om fier te zijn. Voor Aristoteles is het dan ook goed om je bewust te zijn van je eigenwaarde en een gepaste trots aan de dag te leggen.” (blz. 144)

Maieutiek_Thymos_college 8

Eer

Eer is enerzijds de eer die je te beurt valt, toegekend door de anderen,

Eer is ook de eer aan jezelf houden in die gevallen waar jouw oprechte overtuiging niet samenvalt met wat de gemeenschap eervol vindt.

Eer kan ook gefrustreerd worden door toeval of het ten onrechte in ongenade vallen. (146)

Eudaimonia is er alleen als eigen eer en die van anderen samenvallen.

Maieutiek_Thymos_college 8

Moed in publieke sfeer en privacy

Verlichtingsdenken:

Heb de moed je verstand te gebruiken
Worden wie je bent

Is minder heroïsch en kent niet de relatie met (zelf) destructie en strijd die Venmans wel bij Nietzsche ziet.

De durf om iets op het spel te zetten wordt steeds lastiger en minder gewaardeerd naarmate we het individueel en als maatschappij beter krijgen.

Maieutiek_Thymos_college 8

Meritocratie

- De liberale meritocratie kent ;
- Omgevings factoren;
 - Dynastie vorming
 - Mattheüs effect
- Aangeboren factoren;
 - Talent is ongelijk verdeeld,
 - Rationeel hanteren van die mogelijkheden
- Inspanningsfactoren;
 - Inspanning hoort te lonen
 - Toevalsfactor blijft

Maieutiek_Thymos_college 8

We hebben het niet in de hand

- Liberale meritocratie wil dat gelijke inspanningen gelijke effecten hebben, maar toeval is niet uit te bannen.
- Meer in de hand houden is ook dodelijk voor creativiteit en vrijheid. (153)
- Venmans stelt dat we toeval niet moeten willen uitbannen. Hij lijkt te suggereren dat macht en strijdlust die voordeel trekken van bestaande ongelijkheid wel te bestrijden is.

Maieutiek_Thymos_college 8

Thymos en de toevalsfactor

“Thymos houdt in dat je gevoel voor eigenwaarde niet verdwijnt als je geen succes hebt, maar dat je ondanks alles blijft vasthouden aan je sterke overtuigingen en waarderingen. (.....)Overigens neemt dit bezwaar niet weg dat er aan de basis van de meritocratie een moreel inzicht ligt dat het verdient om verdedigd te worden. Dat inzicht is dat wij weliswaar met allerlei natuurlijke verschillen geboren worden, maar dat wij desondanks gelijkwaardige rechten hebben op een vrij en gelukkig leven.”(155)

Maieutiek_Thymos_college 8

De sportmetafoor

- Iedereen met elkaar in competitie lijkt heel thymotisch.
- Maar thymos en talenten uitbouwen voor jezelf is iets anders dan dit doen in het kader van de economie.
- De morele orde van het thymotische moet ook een plaats krijgen in het verhaal; sterke waarden!

Maieutiek_Thymos_college 8

Thymos als deel van het sacrale

- De economische werkelijkheid maakt het thymotische onwaar; waarom zou je iets nastreven omwille van de eer, als je zo meer kunt verdienen?
- De economische werkelijkheid staat soms haaks op de morele werkelijkheid. (165) Die spanning moeten we niet glad willen strijken.
- Venmans stapt te gemakkelijk heen over de gevaarlijke vorm van thymos
 - Het anti/a-maatschappelijk gedrag van grote geesten,
 - De woede die Sloterdijk noemt in woede en tijd,
 - De anti-liberale of anti rationele Thymos die zich niet aan Rorty conformeert.

Maieutiek_Thymos_college 8